

ANDRA VECKAN »UNDER ÅRET«

MÅNDAG DEN 15 JANUARI

Läsning

1 Sam 15:16–23

Samuel sade till Saul: »Stanna nu upp, så vill jag förkunna för dig vad Herren i natt har sagt till mig.« Han sade till honom: »Tala.« Samuel sade: »Se, fastän du var obetydlig i dina egna ögon, har du blivit ett huvud för Israels stammar, ty Herren smorde dig till kung över Israel. Och Herren sände dig iväg och sade: 'Gå och tillspilloge amalekiterna, de syndarna, och strid mot dem, tills du har tillintetgjort dem.' Varför har du då inte hört Herrens röst utan kastat dig över bytet och gjort vad ont är i Herrens ögon?«

Saul svarade Samuel: »Jag har ju hört Herrens röst och gått den väg på vilken Herren har sänt mig. Jag har fört hit Agag, Amaleks kung, och gett Amalek till spillo. Men folket tog av bytet får och fäkreatur, det bästa av det tillspillogivna, för att offra det åt Herren, din Gud, i Gilgal.«

Då sade Samuel: »Menar du att Herren har samma behag till brännoffer och slaktoffer som till att man hör Herrens röst? Nej, lydnad är bättre än offer, och hörsamhet bättre än det feta av vädurar. Ty motsträvighet är trolldomssynd, och motspänstighet är avguderi och husgudsdyrkan. Eftersom du har förkastat Herrens ord, har han också förkastat dig, och du skall inte längre vara kung.«

Responsoriepsalm

Ps 50:8–9, 16bc–17, 21, 23 (R. 23b)

R. Jag skall låta er se min frälsning.

Jag vill inte straffa dig för dina offer,
dina brännoffer har jag alltid inför mig.
Men jag tar inte emot tjurar ur ditt hus
eller bockar ur dina fållor. R.

»Hur kan du tala om mina stadgar
och föra mitt förbund på tungan,
du som hatar tuktan
och vänder ryggen åt mina ord? R.

Så gör du, och jag tiger,
och nu tror du att jag är som du.
Den som offerar lovets offer, han ärar mig,
och den som ger akt på sin väg,
honom skall jag låta se min frälsning.« R.

Halleluja

Heb 4:12

V. Guds ord är levande och verksamt,

och blottlägger hjärtats uppsåt och tankar.

Evangelium

Mark 2:18–22

Johannes lärjungar och fariseerna fastade. Då kom några och frågade Jesus: »Varför fastar Johannes lärjungar och fariseernas, men inte dina lärjungar?« Jesus svarade: »Inte kan väl bröllopgästerna fasta medan brudgummen är hos dem? Så länge de har brudgummen hos sig kan de inte fasta. Men det skall komma en tid då brudgummen tas ifrån dem, och när den dagen är inne kommer de att fasta. Ingen syr fast en bit okrympt tyg på ett gammalt plagg. Då sliter ju det nya tyget med sig av det gamla och det blir en värre reva. Ingen håller nytt vin i gamla vinsäckar, för då spränger vinet säckarna, och både vinet och säckarna förstörs. Nej, nytt vin slår man i nya säckar.«

TISDAG DEN 16 JANUARI

Läsning

1 Sam 16:1–13

Herren sade till Samuel: »Hur länge tänker du sörja över Saul? Jag har ju förkastat honom, ty jag vill inte längre att han skall vara kung över Israel. Fyll ditt horn med olja och ge dig iväg. Jag vill sända dig till betlehemiten Isai, ty en av hans söner har jag utsett till kung åt mig. Men Samuel sade: »Hur skall jag kunna gå dit? Om Saul får höra det, så dräper han mig.« Herren svarade: »Ta en kviga med dig och säg: 'Jag har kommit för att offra åt Herren.' Sedan skall du inbjuda Isai till offret, och jag skall då själv låta dig veta vad du bör göra, och du skall smörja åt mig den jag nämner för dig.«

Samuel gjorde vad Herren hade sagt och kom så till Bet-Lehem. Men när de äldste i staden fick se honom, blev de förskräckta och frågade: »Allt står väl rätt till?« Han svarade: »Ja. Jag har kommit för att offra åt Herren. Helga er och kom med mig till offret.« Och han helgade Isai och hans söner och inbjöd dem till offret.

När de nu kom dit och han fick se Eliab, tänkte han: »Förvisso står Herrens smorde här inför honom.« Men Herren sade till Samuel: »Se inte på hans utseende och på hans högväxta gestalt, ty jag har förkastat honom. Ty det är inte som en människa ser. En människa ser på det som är för ögonen, men Herren ser till hjärtat.«

Då kallade Isai på Abinadab och lät honom gå fram för Samuel. Men han sade: »Inte heller denne har Herren utvalt.« Då lät Isai samma gå fram. Men han sade: »Inte heller denne har Herren utvalt.« På detta sätt lät Isai sju av sina söner gå fram för Samuel. Men Samuel sade till Isai: »Herren har inte utvalt någon av dessa.« Och Samuel frågade Isai: »Är detta alla ynglingarna?« Han svarade: »Ännu återstår den yngste, men han går nu i vall med fåren.«

Då sade Samuel till Isai: »Sänd bud och hämta hit honom, ty vi skall inte sätta oss till bords, förrän han kommer hit.« Då sände han bud och lät hämta honom. Och han var ljuslätt och hade vackra ögon och ett behagfullt utseende. Och Herren sade: »Stå upp och smörj honom, ty denne är det.« Då tog Samuel sitt oljehorn och

smorde honom mitt ibland hans bröder. Och Herrens Ande kom över David, från den dagen och i fortsättningen. Sedan stod Samuel upp och gick till Rama.

Responsoriepsalm

Ps 89:20–22, 27–28 (R. 21a)

R. Jag har funnit min tjänare David.

Herre, du sade en gång i en syn till dina fromma:
»Jag har lagt hjälp i en hjältes hand,
jag har upphöjt en yngling ur folket. R.

Jag har funnit min tjänare David
och smort honom med min heliga olja.
Min hand skall stadigt vara med honom,
och min arm skall styrka honom. R.

Han skall kalla mig så: Du min fader,
min Gud och min frälsnings klippa.
Ja, jag skall göra honom till den förstfödde,
till den högste bland konungarna på jorden.« R.

Halleluja

Jfr Ef 1:17–18

V. Må vår Herre Jesu Kristi Fader ge vårt inre öga ljus,
så att vi ser vilket hopp han har kallat oss till.

Evangelium

Mark 2:23–28

En sabbat tog Jesus vägen genom sädesfälten, och lärjungarna började rycka av ax medan de gick. Då sade fariseerna till honom: »Varför gör de sådant på sabbaten som inte är tillåtet?« Han svarade: »Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män blev hungriga och inte hade något att äta? Han gick in i Guds hus — det var när Evjatar var överstepräst — och åt upp skådebröden som inga andra än prästerna får äta, och gav också dem som var med honom.« Och Jesus sade till dem: »Sabbaten blev till för människan och inte människan för sabbaten. Alltså är Människosonen herre också över sabbaten.«

ONSDAG DEN 17 JANUARI

Läsning

1 Sam 17:32–33, 37, 40–51

David sade till Saul: »Må ingen låta sitt mod falla. Din tjänare vill gå bort och slåss mot denne filisté.« Saul sade till David: »Inte kan du gå bort mot denne filisté och strida mot honom. Du är ju endast en yngling, och han är en stridsman allt ifrån ungdomen.« Och David sade vidare: »Herren, som räddade mig undan lejon och björn, han skall också rädda mig undan denne filisté.« Och han tog sin stav i handen

och valde ut åt sig fem släta stenar ur bäcken och lade dem i sin herdeväska och vid bröstet och tog sin slunga i handen. Därefter gick han fram mot filistéen.

Filistéen gick framåt och kom David allt närmare, och hans sköldbärare gick framför honom. Då nu filistéen såg upp och fick se David, föraktade han honom. Ty denne var ännu en yngling, ljuslätt och grann. Och filistéen sade till David: »Menar du att jag är en hund, eftersom du kommer mot mig med käppar?« Och filistéen förbannade David, genom att han svor vid sina gudar. Sedan sade filistéen till David: »Kom hit till mig, så skall jag ge ditt kött åt himmelens fåglar och åt markens djur.«

David svarade filistéen: »Du kommer mot mig med svärd och spjut och lans, men jag kommer mot dig i Herren Sebaots namn, hans som är Gud för Israels här, den här som du har smädat. Herren skall denna dag överlämna dig i min hand, så att jag skall slå ned dig och ta ditt huvud av dig, och jag skall denna dag ge de filisteiska krigarnas döda kroppar åt himmelens fåglar och åt jordens vilda djur. Så skall alla länder erfara att Israel har en Gud. Och hela denna skara skall erfara att det inte är genom svärd och spjut som Herren ger seger. Ty striden är Herrens, och han skall ge er i vår hand.«

När då filistéen gjorde sig redo och gick framåt och närmade sig David, sprang David snabbt fram mot hären, filistéen till mötes. Och David stack sin hand i väskan och tog ur den en sten och slungade och träffade filistéen i pannan. Och stenen trängde in i pannan, så att han föll omkull med ansiktet mot jorden. Så övervann David filistéen med slunga och sten och slog filistéen till döds, utan att David därvid hade något svärd i sin hand. Sedan sprang David fram och ställde sig bredvid filistéen och fattade i hans svärd. Och när han hade dragit det ur skidan, gav han honom dödsstöten och högg av hans huvud med det. När filistéerna nu såg att deras kämpe var död, flydde de.

Responsoriepsalm

Ps 144:1-2, 9-10 (R. 1a)

R. Lovad vare Herren, min klippa.

Lovad vare Herren, min klippa,
han som lär mina armar att kriga,
mina händer att strida. R.

Han är mitt värn och min borg,
min fästning och min räddare,
min sköld och min tillflykt,
han som lägger folken under mina fötter. R.

Gud, en ny sång vill jag sjunga till din ära,
till tiosträngad harpa vill jag prisa dig,
dig som ger seger åt kungarna
och räddar din tjänare David. R.

Halleluja

Jfr Matt 4:23

V. Jesus förkunnade budskapet om riket och botade alla slags sjukdomar bland folket.

Evangelium

Mark 3:1-6

Vid den tiden gick Jesus till synagogan och där satt en man som hade en förtvinad hand. Folket höll ögonen på Jesus för att se om han skulle bota honom på sabbaten; de ville ha något att anklaga honom för. Han sade till mannen med den förtvinade handen: »Stig upp och kom fram.« Sedan frågade han dem: »Vad är tillåtet på sabbaten, att göra gott eller att göra ont, att rädda liv eller att döda?« De teg. Då såg han på dem fylld av vrede och sorg över att de var så förstockade. Och till mannen sade han: »Håll fram handen.« Han höll fram den, och den blev bra igen. Men fariseerna gick bort och började genast överlägga med Herodes anhängare om hur de skulle röja Jesus ur vägen.

TORSDAG DEN 18 JANUARI

S:T ERIKS DOMKYRKAS INVIGNING

Fest

Man väljer en av följande läsningar.

Läsning

Jes 56:1, 6-7

Så säger Herren: Ge akt på vad rätt är, och öva rättfärdighet, ty min frälsning kommer snart, och snart blir min rättfärdighet uppenbarad.

Främlingarna som har slutit sig till Herren, för att tjäna honom och för att älska Herrens namn och så vara hans tjänare, alla som håller sabbaten, så att de inte ohelgar den, och som står fast vid mitt förbund, dem skall jag låta komma till mitt heliga berg och ge dem glädje i mitt bönehus, och deras brännoffer och slaktoffer skall vara mig välbehagliga på mitt altare. Ty mitt hus skall kallas ett bönehus för alla folk.

eller:

Läsning

Heb 12:18-19, 22-24

Ni har inte kommit till ett berg som man kan ta på, ett berg i lågor, inte till töcken, mörker och stormvind, till basunstötar och en röst som talade så att de som hörde den bad att slippa höra mer. Nej, ni har kommit till Sions berg och den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, och står inför mångtusende änglar, en festförsamling av alla förstfödda som har sitt namn i himlen; ni står inför Gud, allas domare, inför andarna av de rättfärdiga som har fullkomnats och inför Jesus, förmedlaren av ett nytt förbund, och det renande blod som talar starkare än Abels.

Responsoriepsalm

Ps 84:3-5, 10-11 (R. 2)

R. Hur ljuvlig är inte din boning, Herre Sebaot!

Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar,
min själ och min kropp jublar mot levande Gud. R.

Ty sparven har funnit ett hus
och svalan ett bo åt sig, där hon kan lägga sina ungar:
dina altaren, Herre Sebaot, min konung och min Gud. R.

Saliga de som bor i ditt hus,
de lovar dig ständigt.
Gud, se till vår sköld,
akta på din smordes ansikte. R.

Ty en dag i dina gårdar
är bättre än tusen andra,
jag vill hellre vakta dörren i min Guds hus
än vistas i de gudlösas hyddor. R.

Halleluja

Jes 66:1

V. Himmelen är min tron,
och jorden är min fotapall, säger Herren.
Vad för ett hus skulle ni då kunna bygga åt mig.

Evangelium

Joh 4:19-24

Vid den tiden sade den samariska kvinnan till Jesus: »Herre, jag ser att du är en profet. Våra fäder har tillbett Gud på det här berget, men ni säger att platsen där man skall tillbe honom finns i Jerusalem.« Jesus svarade: »Tro mig, kvinna, den tid kommer då det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni skall tillbe Fadern. Ni tillber det som ni inte känner till. Vi tillber det vi känner till, eftersom frälsningen kommer från judarna. Men den tid kommer, ja, den är redan här, då alla sanna gudstillbedjare skall tillbe Fadern i ande och sanning. Ty så vill Fadern att man skall tillbe honom. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning.«

FREDAG DEN 19 JANUARI

Läsning

1 Sam 24:3-21

Saul tog 3 000 män, utvalda ur hela Israel, och drog iväg för att söka efter David och hans män på Stenbocksklipporna. Och när han kom till boskapsgårdarna vid vägen, fanns där en grotta. Då gick han dit in för något avsides bestyr. Men David och hans

män satt längst inne i grottan. Då sade Davids män till honom: »Se, detta är den dag om vilken Herren har sagt till dig: Jag vill nu ge din fiende i din hand, så att du får göra med honom vad du finner för gott.« Då steg David upp och skar i smyg av en flik på Sauls mantel. Men därefter slog Davids samvete honom, därför att han hade skurit av fliken på Sauls mantel. Och han sade till sina män: »Må Herren låta det vara fjärran ifrån mig att jag skulle göra detta mot min herre, mot Herrens smorde, att jag skulle räcka ut min hand mot honom. Han är ju Herrens smorde.« Och David höll sina män tillbaka med stränga ord och tillät dem inte att överfalla Saul.

Men när Saul hade stigit upp och gått ut ur grottan och fortsatt sin färd, då steg också David upp och gick ut ur grottan och ropade efter Saul: »Min herre kung!« När då Saul såg sig om, böjde David sig ned med ansiktet mot jorden och bugade sig. Och David sade till Saul: »Varför hör du på sådana människors ord, som säger att David söker din olycka? Du har ju i dag med egna ögon sett hur jag skonade dig, när Herren i dag hade gett dig i min hand i grottan och man uppmanade mig att dräpa dig. Jag tänkte: 'Jag vill inte räcka ut min hand mot min herre. Han är ju Herrens smorde.' Se själv, min fader, ja, se här fliken av din mantel i min hand. Ty därav att jag skar av fliken på din mantel men inte dräpte dig, må du märka och se att jag inte har velat göra något ont eller begå något brott och att jag inte har förbrutit mig mot dig, fastän du försöker att ta mitt liv. Herren skall döma mellan mig och dig, och Herren skall hämnas mig på dig, men min hand skall inte röra dig. Det är som det gamla ordspråket säger: 'Från de ogudaktiga kommer vad ogudaktigt är.' Därför skall min hand inte röra dig. Efter vem har Israels kung dragit ut? Efter vem är det du jagar? Efter en död hund, efter en enda liten loppa? Så må då Herren vara domare och döma mellan mig och dig. Må han se till detta och utföra min sak, ja, må han döma mig fri från din hand.«

När David hade talat dessa ord till Saul, sade Saul: »Det är ju din röst, min son David.« Och Saul brast i gråt. Och han sade till David: »Du är rättfärdigare än jag, ty du har bevisat mig gott, medan jag har bevisat dig ont. Du har i dag låtit mig se din godhet mot mig, genom att du inte har dräpt mig, fastän Herren hade överlämnat mig i din hand. Ty när någon träffar på sin fiende, brukar han då låta honom gå sin väg i ro? Må Herren löna dig med sitt goda för vad du denna dag har gjort mig. Och nu vet jag säkert att du skall bli kung och att Israels kungadöme skall förbli i din hand.«

Responsoriepsalm

Ps 57:2-4, 6, 11 (R. 2a)

R. Var mig nådig, Gud, var mig nådig.
Var mig nådig, Gud, var mig nådig,
ty till dig tar min själ sin tillflykt.
Under dina vingars skugga vill jag ta min tillflykt,
till dess att det onda är förbi. R.

Jag ropar till Gud den Högste,
till Gud, som står mig bi.
Han skall sända hjälp från himmelen
när mina fiender smädar mig.

Gud skall sända sin nåd och sin trofasthet. R.

Upphöjd vare du, Gud, över himmelen,
må din ära sträcka sig över hela jorden!
Ty din godhet når ända upp till himmelen,
din trofasthet ända till skyarna. R.

Halleluja

Jfr 2 Kor 5:19

V. Gud var i Kristus
och försonade hela världen med sig själv,
och han har anförtrott oss försoningens ord.

Evangelium

Mark 3:13-19

Vid den tiden gick Jesus upp på berget och kallade till sig några som han hade utvalt, och de kom till honom. Han utsåg tolv som skulle följa honom och som han skulle skicka ut att predika och ha makt att driva ut demonerna. Och de tolv han utsåg var: Simon, som han gav namnet Petrus, Sebedaios son Jakob och Jakobs bror Johannes, vilka han gav namnet Boanerges, det vill säga Åskans söner, vidare Andreas, Filippus, Bartolomaios, Matteus, Tomas, Alfaios son Jakob, Taddaios, Simon Kanaaios och Judas Iskariot, han som förrådde honom.

LÖRDAG DEN 20 JANUARI

Läsning

2 Sam 1:1-4, 11-12, 17, 19, 23-27

Efter Sauls död, när David hade kommit tillbaka från segern över Amalek och när David sedan i två dagar hade uppehållit sig i Siklag, då hände sig på tredje dagen att en man kom från Sauls läger med sönderrivna kläder och med jord på sitt huvud. Och när han kom in till David, föll han ned till jorden och bugade sig. David frågade honom: »Varifrån kommer du?» Han svarade honom: »Jag kommer som flykting från Israels läger.«

Då sade David till honom: »Hur har det gått? Säg mig det.« Han svarade: »Folket har flytt ur striden, många av folket har också fallit och dött. Saul och hans son Jonatan är också döda.«

Då fattade David i sina kläder och rev sönder dem. Så gjorde också alla de män som var med honom där. Och de höll dödsklagan och grät och fastade ända till kvällen för Sauls och hans son Jonatans skull och för Herrens folks och för Israels hus' skull, därför att de hade fallit för svärd. Och David sjöng följande klagosång över Saul och hans son Jonatan:

»Din härlighet, Israel, ligger slagen på dina höjder.

Hur har inte hjältarna fallit!

Saul och Jonatan, så kära och ljuvliga för varandra i livet,

de blev inte heller skilda i döden,

de två, som var snabbare än örnar, starkare än lejon.

Israels döttrar, gråt över Saul,
över honom som klädde er i scharlakan och praktskrud
och prydde era kläder med gyllene smycken.
Hur har inte hjältarna fallit i striden!
Jonatan ligger slagen på dina höjder.
Jag sörjer över dig, du min broder Jonatan.
Mycket ljuvlig var du för mig.
Dyrbar var för mig din kärlek, mer än kvinnokärlek.
Hur har inte hjältarna fallit
och de båda stridssvärden förgåtts!«

Responsoriepsalm

Ps 80:2–3,5–7 (R. 4b)

R. Gud, låt ditt ansikte lysa, och hjälp oss.

Lyssna, du Israels herde,
du som leder Josef som din hjord,
du som tronar på keruberna, träd fram i glans.
Låt din makt vakna upp
till att gå framför Efraim och Benjamin och Manasse,
och kom till vår frälsning. R.

Herre Gud Sebaot, hur länge skall du vredgas på ditt folk
och inte höra våra böner?
Du har låtit oss äta tårebröd
och givit oss tårar i fullt mått att dricka.
Du gör oss till ett trätoämne för våra grannar,
och våra fiender smädar oss. R.

Halleluja

Jfr Apg 16:14b

V. Herre, öppna våra hjärtan,
så att vi lyssnar till Jesu Kristi ord.

Evangelium

Mark 3:20–21

Vid den tiden då Jesus kom hem, samlades folket på nytt, så att han och lärjungarna inte ens kom åt att äta. Hans anhöriga fick höra det och gav sig i väg för att ta hand om honom; de menade att han var från sina sinnen.

TREDJE SÖNDAGEN »UNDER ÅRET« DEN 21 JANUARI

Första läsningen

Jona 3:1–5, 10

Herrens ord kom till Jona, han sade: »Bege dig till Nineve, den stora staden, och förkunna vad jag befäller.« Och Jona gav sig i väg till Nineve, så som Herren hade sagt.

Nineve var en oerhört stor stad: det tog tre dagar att färdas genom den. Jona började gå genom staden. Han gick en dag, och han förkunnade: »Om fyrtio dagar skall Nineve förstöras.« Folket trodde på vad Gud hade sagt. De utlyste en fasta, och alla, stora som små, klädde sig i säcktyg.

När Gud såg vad de gjorde, att de upphörde med sin ondska, avstod han från det onda han hotat dem med; han lät det inte ske.

Responsoriepsalm

Ps 25:4–5b, 6–9 (R. 4a)

R. Herre, lär mig dina vägar.

Herre, lär mig dina vägar,
visa mig dina stigar.
Led mig i din sanning, lär mig,
du som är min Gud, min räddare. R.

Herre, kom ihåg din barmhärtighet,
den godhet du alltid har visat.
Glöm min ungdoms synder, allt jag brutit,
tänk på mig i din trofasthet,
Herre, du som är god. R.

Herren är pålitlig och god,
därför visar han syndarna vägen.
Han leder de ödmjuka rätt,
de ödmjuka lär han sin väg. R.

eller om responsoriepsalmen sjungs: se Cecilia 624

Andra läsningen

1 Kor 7:29–31

Bröder, tiden krymper. Även de som har en hustru måste nu leva som om de ingen hade, de som gråter som om de inte grät, de som gläder sig som om de inte glädde sig, de som köper något som om de inte fick behålla det och de som lever i världen som om de inte levde av den. Ty den värld som nu är går mot sitt slut.

Halleluja

Mark 1:15

V. Tiden är inne, Guds rike är nära.
Omvänd er och tro på evangeliet.

Evangelium

Mark 1:14–20

När Johannes hade blivit fångslad kom Jesus till Galileen och förkunnade Guds budskap och sade: »Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.«

När han gick utmed Galileiska sjön fick han se Simon och hans bror Andreas stå vid sjön och kasta ut sina kastnät, för de var fiskare. Jesus sade till dem: »Kom och följ mig. Jag skall göra er till människofiskare«, och de lämnade genast sina nät och följde honom. Lite längre fram fick han se Jakob, Sebedaios son, och hans bror Johannes som höll på att göra i ordning näten i sin båt. Han kallade på dem, och de lämnade sin far Sebedaios och hans folk i båten och följde efter honom.